

**Реалізація національно-патріотичного
виховання учнів закладів загальної середньої освіти
на уроках технології (трудове навчання)
(методичні рекомендації)**

Україна зараз проживає один із найсупорішших періодів становлення своєї незалежності. Відбувається випробування народу на стійкість, мужність, порядність. Саме у такі періоди загартується сила і дух нації, викристалізується її цінності, торується нелегкий шлях до суверенності. Людина повинна пройти складний шлях розвитку, набути досвіду, стати носієм ціннісних пріоритетів, щоб усвідомити себе громадянином і патріотом власної держави [2].

Національно-патріотичне виховання на уроках технології (трудове навчання) спрямовується на залучення учнів до національної культури і духовності, формування у дітей та молоді національних світоглядних позицій, ідей, поглядів і переконань на основі цінностей вітчизняної та світової культури. З метою формування в учнів національно-патріотичних цінностей на уроках технології (трудове навчання), рекомендуємо виготовляти вироби за напрямом декоративно-ужиткового та ремісничого мистецтв, які характерні для побуту українців: вироби до свят, предмети для благоустрою та організації життя й роботи, аксесуари та прикраси, сувеніри та обереги, вироби для оздоблення інтер'єру приміщень тощо.

Сприятливі умови для прояву національної культури створює варіативна частина навчальної програми з трудового навчання, коли обирають модулі, які пов'язані з традиційними народними ремеслами, наприклад «Художня обробка деревини», «Технологія виготовлення народної ляльки», «Художнє випалювання», «Технологія виготовлення в'язаних виробів», «Українська народна вишивка» тощо.

На уроках технології (трудове навчання), коли учні вивчають певний навчальний модуль з декоративно-ужиткового мистецтва, існують способи залучення учнів до надбань української культури: повідомлення учням різноманітних відомостей про народні культурні традиції, що склались в українців та організація додаткових занять і заходів для більшого ознайомлення з елементами етнокультури. Уведення культурологічних відомостей в організаційну структуру уроку технології (трудового навчання) відбувається під час вивчення певного народного ремесла.

Під час виготовлення учнями декоративно-ужиткових виробів важливе місце, окрім технічної, має й мистецька сторона цієї справи, яка полягає, насамперед, у визначенні художньої ідеї твору, в основу якого покладено той образ, який виникає в уяві дитини, тих думок і почуттів, які вона хоче передати оточуючим. У змісті діючої програми з трудового навчання та модельних навчальних програм «Технології. 5-6 класи» визначено вивчення таких тем і розділів, що обумовлюють виховний вплив учителя через повідомлення учням таких теоретичних відомостей, які розкривають різні сторінки нашої історії, формують в учнів загальне уявлення про моральну й духовну культуру українського народу тощо [3]. Тому учитель має нагоду впливати на почуття дитини, а через добір певних культурологічних відомостей, виховувати патріотичні та національні почуття школярів [2]. Виготовлення виробів, наприклад технікою аплікації соломкою, вишиванням, може передбачати

створення таких художніх композицій, які відображають історію українського народу, його визвольний рух і звитягу сучасних захисників рідного краю тощо.

Рекомендуємо вчителям технології (трудове навчання) спланувати виготовлення на уроках таких виробів, що можуть бути передані воїнам, які боронять нашу країну. Зокрема це: різноманітні за конструкцією та різні за складністю виготовлення «пічки», «якорі» для пошуку розтяжок, маскувальні сітки, сумки для аптечок, рукавиці, сувеніри з патріотичною символікою тощо. Виготовлення саме таких виробів сприяє вихованню в учнів національно-патріотичних почуттів.

Прояви національної культури супроводжують життя кожної людини та є тим духовним середовищем, у якому формуються світогляд, естетичні ідеали, моральні й трудові цінності, національні почуття особистості [1].

На уроках учні можуть виготовляти вироби, техніка виконання, яких обумовлена історією українського народу: від дерев'яних речей оздоблених різьбленням, до елементів народного одягу з національно-патріотичною символікою.

Рекомендації учителям технологічної освітньої галузі, щодо національно-патріотичного виховання учнів на уроках:

- розробити систему уроків, відповідно календарно-тематичного планування за напрямом національно-патріотичного виховання;
- створити банк моделей-аналогів виробів із патріотичною символікою;
- розмістити на власному контенті уроки, інформаційні матеріали, посилання на додаткові ресурси (відео, майстер-класи) та корисні ресурси за напрямом «Народні ремесла України» тощо;
- запланувати виготовлення виробів (об'єктів) проєктно-технологічної діяльності для бійців ЗСУ.

Під час педагогічної діяльності вчитель має впливати на формування майбутнього покоління, сприяти збереженню історико-педагогічного досвіду, виховувати патріотизм, повагу до рідної мови шляхом дослідження культурної спадщини української нації, збереження традицій, вивчення народних ремесел та виготовлення виробів, які пов'язані з народною культурою українців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (м. Київ, 16 січня 2020 року № 463-IX). URL: <https://cutt.ly/whlR5vN> ;

2. Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 року. URL: <https://nus.org.ua/news/mon-zatverdyllo-novu-kontseptsiyu-patriotychnogo-vyhovannya/>;

3. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (ухвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р). URL: <https://ru.osvita.ua/legislation/>.

Методист технологічної освітньої галузі навчально-методичного відділу координації освітньої діяльності та професійного розвитку

І.В. Коренева

(підпис наявний в оригіналі)